

**Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина**

Predmet br.: S1 1 K 003541 14 Krž 12

Datum održavanja sjednice: 23.01.2015. godine

Datum pismenog otpravka: 10.03.2015. godine

**Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Senadin Begtašević, predsjednik vijeća
sudija Mirza Jusufović, član vijeća
sudija Mirko Božović, član vijeća**

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženog

Miluna Kornjače

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Dževad Muratbegović

Branilac optuženog Miluna Kornjače: advokat Milana Bulić Borovčanin

SADRŽAJ:

I z r e k a	3
O b r a z l o ž e n j e	3
I – Tok postupka	3
II – Žalbe	4
III – Žalbeni prigovori po žalbenom osnovu bitnih povreda	
odredaba krivičnog postupka	6
Žalba braniteljice optuženog Miluna Kornjače	6
1. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH	6
2. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka g) ZKP BiH	9
3. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH	10
IV – Žalbeni prigovori kojima se ukazuje na pogrešno i nepotpuno	
utvrđeno činjenično stanje	12
A. Žalba braniteljice optuženog Miluna Kornjače	13
B. Žalba Tužilaštva BiH	18
1) Tačka 1g. oslobađajućeg dijela izreke presude (odbijajući dio)	18
2) Tačke 1l. i 1n. oslobađajućeg dijela izreke presude (ukidajući dio)	20
V – Žalbeni osnovi u skladu sa članom 300. ZKP BiH:	
Odluka o krivičnopravnoj sankciji	23
Žalbeni prigovori odbrane i Tužilaštva BiH u pogledu odluke o krivičnoj sankciji iz člana 300. ZKP BiH	24

U IME BOSNE I HERCEGOVINE !

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine, sastavljenom od sudije Senadina Begtaševića, kao predsjednika vijeća, te sudija Mirze Jusufovića i Mirka Božovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Denisa Podžića, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Miluna Kornjače, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), f), k) u vezi sa odredbom člana 180. stav 1. i 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), odlučujući o žalbama Tužilaštva BiH i branioca optuženog Milana Kornjače, advokata Milane Bulić Borovčanin, izjavljenim protiv presude Suda BiH, broj: S1 1 K 002641 10 Krl od 21.05.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Dževada Muradbegovića, optuženog Miluna Kornjače i njegovog branioca, advokata Milane Bulić Borovčanin, na osnovu članova 310., 313. i 315. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), donio je dana 23.01.2015. godine sljedeću:

P R E S U D U

I – Odbija se u cijelosti, kao neosnovana, žalba branioca optuženog Miluna Kornjače, izjavljena na **osuđujući dio** presude Suda BiH broj: S1 1 K 003541 10 Krl od 21.05.2014. godine, **kao i žalba Tužilaštva BiH na tačku 1g. oslobađajućeg dijela** iste presude i **odluku o kazni**, te prvostepena presuda u tom dijelu potvrđuje.

II Žalba Tužilaštva se uvažava u djelu koji se odnosi na tačke **1l. i 1n.** izreke oslobađajućeg dijela prvostepene presude, te ista u tom dijelu **ukida i određuje održavanje pretresa** pred vijećem Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

I - TOK POSTUPKA

1. Prvostepenom presudom Suda BiH, broj: S1 1 K 003541 10 Krl od 21.05.2014.

godine, optuženi Milun Kornjača oglašen je krivim da je, na način opisan u tačkama 1., 2. i 3. izreke pobijane presude, počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i članom 29. KZ BiH, za koje mu je na osnovu odredbe člana 285. ZKP BiH, uz primjenu odredbi iz članova 39., 42., 48., 49. i 50. KZ BiH, izrečena kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina. Na osnovu člana 56. KZ BiH, optuženom je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru, i to počev od 16.12.2009. godine do 30.08.2012. godine. Optuženi je u smislu odredbe člana 188. stav 4. ZKP BiH oslobođen od obaveze da naknadi troškove krivičnog postupka i paušala koji su u cjelini pali na teret budžetskih sredstava Suda. Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnicu.

2. Na osnovu člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH, optuženi je oslobođen od optužbe da je na način opisan u tačkama 1g., 1k., 1l. i 1n. izreke pobijane presude počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH (progon) u vezi sa tačkama a), e), f) i k), a sve u vezi sa odredbama člana 180. stav 1. i 2. KZ BiH i člana 29. KZ BiH. Shodno tome, optuženi je na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH oslobođen od plaćanja troškova krivičnog postupka, te su isti pali na teret budžetskih sredstava Suda. Na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH, svi oštećeni su sa eventualnim imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.

3. Istom presudom, na osnovu člana 283. tačka b) ZKP BiH, prema optuženom Milunu Kornjači je odbijena optužba da je na način opisan u izreci pobijane presude počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH (progon) u vezi sa tačkama a), e), f) i k) u vezi sa odredbom člana 180. stav 1. i 2. KZ BiH. U vezi s tim, na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi je oslobođen od plaćanja troškova krivičnog postupka, te su isti pali na teret budžetskih sredstava Suda. Na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH, svi oštećeni su sa eventualnim imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.

II - ŽALBE

4. Protiv navedene presude, žalbe su blagovremeno izjavili Tužilaštvo BiH i branilac optuženog Miluna Kornjače, advokat Milana Borovčanin Bulić.

5. Tužilaštvo BiH je žalbu izjavilo zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na oslobađajući dio presude za radnje pod tačkom 1-g), 1-l) i 1-n) izreke presude i odluke o krivičnoj sankciji u odnosu na osuđujući dio presude za radnje pod tačkom 1), 2) i 3) izreke presude, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda uvaži ovu žalbu, na način da se pobijana presuda u odnosu na oslobađajući dio za radnje pod tačkom 1-g), 1-l) i 1-n) izreke presude ukine i odredi održavanje pretresa, te da se pobijana presuda u osuđujućem dijelu preinači, tako da se optuženom Milunu Kornjači za radnje pod tačkom 1., 2. i 3. izreke presude izrekne kazna zatvora u dužem trajanju, bez primjene odredaba o ublažavanju kazne iz člana 49. KZ BiH.

6. Odgovor na pomenutu žalbu dostavila je braniteljica optuženog Miluna Kornjače, advokat Milana Borovčanin Bulić, sa prijedlogom da se žalba Tužilaštva BiH odbije kao neosnovana.

7. Braniteljica optuženog Miluna Kornjače, advokat Milana Borovčanin Bulić, izjavila je žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka (član 297. ZKP BiH), pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (član 299. ZKP BiH), povrede krivičnog zakona (član 298. ZKP BiH) i odluke o krivičnopravnoj sankciji (član 300. ZKP BiH), sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači, te da se optuženi Milun Kornjača oslobodi od optužbe da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti progonom iz člana 172. stav. 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa članom 180. stav. 1 KZ BiH i članom 29. KZ BiH, odnosno, da se izrečena kazna ili ublaži ili izrekne druga blaža vrsta i visina kazne prema optuženom.

8. Odgovor na žalbu braniteljice optuženog Miluna Kornjače dostavilo je Tužilaštvo BiH, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH istu odbije kao neosnovanu.

9. Na javnoj sjednici Apelacionog vijeća održanoj dana 23.01.2015. godine, u smislu odredbe člana 304. ZKP BiH, tužilac Tužilaštva BiH, Dževad Muratbegović, kao i braniteljica optuženog Miluna Kornjače, advokat Milana Borovčanin Bulić, usmeno su iznijeli razloge izjavljenih žalbi, ostajući kod pismeno iznesenih navoda i prijedloga. Optuženi Milun Kornjača je u cijelosti prihvatio navode svoje braniteljice. Tužilac Tužilaštva BiH i braniteljica optuženog Miluna Kornjače su ostali kod pismeno podnesenih odgovora na žalbu druge strane.

10. U skladu s odredbom člana 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je preispitalo pobijanu presudu u granicama istaknutih žalbenih prigovora i izvršilo uvid u spis, te je nakon izvršene ocjene donijelo odluku kao u izreci iz razloga koji slijede.

III - ŽALBENI PRIGOVORI PO ŽALBENOM OSNOVU BITNIH POVREDA

ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA

ŽALBA BRANITELJICE OPTUŽENOG MILUNA KORNJAČE

1. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH

11. Odredbom člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH je propisano da bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji *ako je izreka presude nerazumljiva, protivriječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u rjczj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.*

12. Braniteljica optuženog u žalbi ističe da je prvostepenom presudom počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka jer je izreka presude nerazumljiva, protivriječna sama sebi i razlozima presude, kao i da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, usljed čega se ista ne može ispitati. Braniteljica navodi i da je presuda kontradiktorna sama sebi, konfuzna i nejasna, da se iz obrazloženja presude ne može steći uvjerenje da je optuženi Milun Kornjača počinio inkriminisane radnje za koje je oglašen krivim i kažnjen, te da izreka presude ne sadrži subjektivni element - odnos optuženog prema radnji izvršenja i nastaloj posljedici.

13. Kada je u pitanju navedeni prigovor, Apelaciono vijeće najprije podsjeća da je obaveza podnosioca žalbe da za svaki dokaz ili postupak suda koji osporava, navede jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog

postupka, bez iznijetog obrazloženja, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude.

14. U tom smislu, Apelaciono vijeće ističe da je braniteljica u pogledu žalbenog prigovora počinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, faktički samo citirala zakonsku odredbu, ne dajući pojašnjenje u čemu se ogleda nerazumljivost, odnosno protivrječnost izreke same sa sobom ili razlozima presude, niti je konkretno ukazala na nedostatke prvostepene presude u kontekstu nenavođenja razloga o odlučnim činjenicama, zbog čega Apelaciono vijeće istu nije ni moglo ispitati na način dostatan ovom žalbenom osnovu, odnosno prigovoru.

15. Nasuprot tvrdnjama žalbe branioca, Apelaciono vijeće je analizirajući izreku prvostepene presude ocijenilo da je ista dovoljno jasna i razumljiva, da joj razlozi iz obrazloženja osuđujućeg dijela presude nisu protivrječni, kao i da su forma i sadržaj presude u skladu sa odredbama procesnog zakona. Također, ovo vijeće nalazi da obrazloženje pobijane presude sadrži adekvatnu i dostatnu argumentaciju u pogledu radnji koje se optuženom stavljaju na teret, a koje kao takve proizilaze iz činjeničnog opisa osuđujućeg dijela izreke presude. Stoga je neosnovana tvrdnja odbrane da se iz obrazloženja presude ne može steći uvjerenje da je optuženi Milun Kornjača počinio inkriminisane radnje za koje je oglašen krivim i kažnjen.

16. U obrazloženju osuđujućeg dijela pobijane presude su naime dati razlozi o odlučnim činjenicama relevantnim za presuđivanje, uz detaljnu analizu svih dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti. Prvostepeno vijeće se u pobijanoj presudi osvrnulo na one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te je u obrazloženju odluke iznosilo zaključke o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku, a koje se tiču bitnih elemenata krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), f) i k) KZ BiH.

17. Neosnovan je i prigovor da izreka presude ne sadrži subjektivni element - odnos optuženog prema radnji izvršenja i nastaloj posljedici. U izreci osuđujućeg dijela, u njenom uvodnom dijelu, jasno stoji:

"U periodu od polovine aprila 1992. godine pa do sredine maja 1992. godine u

opštini Čajniče u okviru širokog i sistematičnog napada pripadnika TO Čajniče, pripadnika jedinice "Plavi orlovi" i policije Stanice javne bezbjednosti opštine Čajniče, potpomognuti paravojnim formacijama koje su dolazile iz Srbije i Crne Gore, usmjerenog protiv nesrpskog civilnog stanovništva na području opštine Čajniče, znajući za taj napad, kao komandir jedinice "Plavi orlovi", koja je poslije prerasla u "7. Fješadijsku četvu", naredio i učinio progon nesrpskog civilnog stanovništva na području opštine Čajniče na nacionalnoj i vjerskoj osnovi i to zatvaranjem i drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjenim u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja ...

nakon čega slijedi činjenični opis konkretnih radnji koje je preduzimaoptuženi.

18. Dakle, iz citiranog dijela izreke presude, suprotno žalbenim navodima, po ocjeni ovog vijeća, sasvim jasno je naveden subjektivni element - odnos optuženog prema radnji izvršenja i nastaloj posljedici. Tako je jasno ukazano da je optuženi znao da se preduzima širok i sistematičan napad usmjeren na civilno nesrpsko stanovništvo opštine Čajniče i da su njegove radnje dio tog napada, te da je kao komandir jedinice "Plavi orlovi" koja je kasnije prerasla u "7. Pješadijsku četvu", sam ili zajedno sa pripadnicima svoje jedinice vršio zatvaranje lica, stanovnika nesrpske nacionalnosti opštine Čajniče, te vršio premlaćivanje istih, a krajnji cilj svih poduzetih radnji bio je progon nesrpskog stanovništva iz opštine Čajniče.

19. Optuženi je bio svjestan da ne postoji pravni osnov za zatvaranje civila, ali ih je sam ili zajedno sa drugim pripadnicima jedinice ipak zatvorio, te ih svjesno držao u nehumanim uslovima u krajnje skućenom prostoru, bez adekvatnog smještaja, dovoljno zraka, svjetlosti, hrane i vode, upravo iskazujući svoje htijenje za nastupanje takvih posljedica. Isto tako, optuženi je premlaćivanjem civila po svim dijelovima tijela, udaranjem nogama, rukama, pištoljem i kundakom puške, prouzročio tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili ozljedu oštećenim, i jasno manifestovao da hoće upravo takvu posljedicu, da civili usljed zadobijenih udaraca trpe tešku duševnu ili tjelesnu patnju.

20. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da žalba odbrane optuženog nije dala valjanu argumentaciju na osnovu koje bi se zaključilo da je pobijana presuda nepravilna i nezakonita u smislu povrede odredbe iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP

BiH, usljed čega su prigovori odbrane optuženog u tom pogledu odbijeni kao neosnovani.

2. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka g) ZKP BiH

21. Odredbom člana 297. stav 1. tačka g) ZKP BiH je propisano da bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji *ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti.*

22. Odbrana optuženog Miluna Kornjače je u žalbi na prvostepenu presudu osporavala i stvarnu nadležnost Suda BiH, te s tim u vezi istakla da je učinjena povreda člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, s obzirom da je optuženi Milun Kornjača u kritičnom periodu počinio inkriminisane radnje koje čine bitna obilježja jednog od prekršaja, za koji je nadležan Sud za prekršaje opštine Čajniče ili eventualno Osnovni sud u Čajniču. Istovremeno, kako se navodi u žalbi, u prvostepenoj presudi je izostavljeno obrazloženje o razlozima neuvažavanja prigovora nenadležnosti Suda BiH, koji je odbrana i ranije isticala u toku postupka.

23. Tačno je da se prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi nije posebno osvrtao na tvrdnju odbrane da je Sud BiH stvarno nenadležan za suđenje u ovoj krivičnopravnoj stvari. Međutim, Apelaciono vijeće je cijeneći argumentaciju odbrane istaknutu kroz žalbene navode, zaključilo da je prigovor odbrane u tom pravcu u potpunosti neosnovan i neutemeljen.

24. Naime, odredbom člana 7. Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine jasno su propisane nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine. Navedena zakonska odredba u stavu 1. propisuje:

"Sud je nadležan za krivična cjela utvrđena Krivičnim zakonom BiH i drugim zakonima Bosne i Hercegovine."

25. Iz navedene zakonske odredbe izvodi se jasan zaključak da je upravo Sud Bosne i Hercegovine nadležan za postupanje u ovoj krivičnopravnoj stvari, s obzirom da je optuženom na teret stavljeno izvršenje krivičnopravnih radnji koje imaju obilježja krivičnog

djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa krivičnim djelom iz člana 180. stav 1. i 2. KZ BiH, a koja krivična djela su utvrđena i propisana upravo Krivičnim zakonom BiH.

26. Intencija odbrane da radnje izvršenja optuženog podvede pod obilježja jednog od prekršaja, negirajući postojanje elemenata koji predstavljaju bitna obilježja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, bez ikakvog je zakonskog utemeljenja, usmjerena jedino u pravcu umanjenja odgovornosti optuženog.

27. U tom smislu, treba podsjetiti da se pitanje nadležnosti proteže kroz cijeli tok krivičnog postupka, pa tako sudija za prethodno saslušanje odmah po prijemu optužnice ispituje da li je Sud nadležan, dok odredba člana 28. stav 1. ZKP BiH propisuje da je Sud dužan paziti na svoju nadležnost i čim primjeti da nije nadležan oglasiti se nenadležnim i po pravomoćnosti rješenja ustupiti predmet nadležnom sudu. U konkretnom slučaju, potvrđivanjem optužnice u ovom predmetu jasno je izražen stav Suda BiH da je njegova nadležnost da sudi u ovom predmetu neupitna.

28. Stoga je Apelaciono vijeće našlo neosnovanim žalbene prigovore odbrane, kojim se bez ikakvog zakonskog utemeljenja nastoji osporiti nadležnost ovog Suda, kao i tvrdnje žalbe o povredi prava na pravično suđenje iz člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda zbog postupanja Suda BiH, a ne prekršajnog, odnosno opštinskog suda .

3. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH

29. Odredbom člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH je propisano da bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji *ako je povrjeđeno pravo na odbranu*.

30. Braniteljica optuženog je u okviru ovog žalbenog prigovora istakla da prvostepeno vijeće odbrani nije dopustilo izvođenje svih predloženih dokaza, ne navodeći međutim na koje dokaze konkretno aludira. Pobijajući presudu po žalbenom osnovu pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, odbrana je istakla da je Sud odbio provođenje dodatnih dokaza koji se odnose na utvrđivanje strukture ličnosti optuženog, a posebno na

pitanje da li je optuženi Milun Kornjača sklon vršenju inkriminiranih radnji, te da li u tom pogledu kod njega postoje poremećaji, te ako postoje, od kada datiraju i u čemu se ogledaju. Odbrana smatra da je utvrđivanje ovih činjenica od ključnog značaja za ishod sudske odluke, zaključujući da je Sud pogriješio kada odbrani u tom pravcu nije pružio mogućnost da izvede dodatne dokaze.

31. S obzirom da žalbeni osnov bitne povrede odredaba krivičnog postupka ima primat u odnosu na sve ostale žalbene osnove, pa ukoliko Apelaciono vijeće utvrdi da je prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi počinilo neku od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka taksativno nabrojanih u članu 297. stav 1. ZKP BiH, mora ukinuti presudu i odrediti održavanje pretresa pred Apelacionim vijećem, to je ovo vijeće, s aspekta posljedica koje preispitivanje pobijane presude može imati za optuženog, ovaj prigovor najprije ispitalo u okviru žalbenog osnova bitnih povreda odredaba krivičnog postupka – povrede prava na odbranu.

32. Međutim, suprotno istaknutim žalbenim navodima, Apelaciono vijeće je analizom prvostepene presude zaključilo da je prigovor žalbe o povredi prava na odbranu u kontekstu nemogućnosti izvođenja dodatnih dokaza na okolnosti zdravstvenog stanja i strukture ličnosti optuženog, neosnovan.

33. Naime, prvostepeno vijeće je tokom postupka u više navrata izvodilo dokaze i utvrđivalo činjenice vezane za zdravstveno stanje i uračunljivost optuženog, te je u tom smislu omogućilo i odbrani da na okolnosti koje su istaknute u žalbi angažuje vještaka. Tako je stalni sudski vještak Prim. Dr. Zorica Lazarević, neuropsihijatar, subspecijalista forenzičke psihijatrije, nakon ispitivanja i pregleda optuženog, a postupajući u pravcu kako je to odredila odbrana optuženog, najprije u nalazu i mišljenju istakla da je naredbom Suda BiH određeno psihijatrijsko vještačenje duševnog zdravlja i uračunljivosti optuženog Miluna Kornjače u vrijeme izvršenja djela – Zločini protiv čovječnosti, april/maj 1992. godine, zaključivši da je kod optuženog u vrijeme počinjenja djela utvrđeno postojanje ... i ..., čemu u prilog govori i sva raspoloživa medicinska dokumentacija, dodajući da su u vrijeme počinjenja djela sposobnosti shvatanja značaja djela, kao i mogućnosti upravljanja postupcima kod optuženog bile smanjenje, ali ne bitno.

34. Dakle, odbrani je pružena mogućnost da na okolnosti koje navodi u žalbi izvede dokaz psihijatrijskim vještačenjem po vještaku kojeg je sama odbrana izabrala, zbog čega

Apelaciono vijeće cijeni da je prvostepeno vijeće pravilno postupilo kada je odbilo prijedlog za izvođenje dodatnih dokaza u tom pravcu. Naime, Prim. Dr. Zorica Lazarević, neuropsihijatar i ujedno subspecijalista iz forenzičke psihijatrije, posjeduje sve potrebne kvalifikacije i iskustvo za obavljanje kvalitetnog vještačenja. Ista je upravo određena za vještaka na prijedlog odbrane, a sastavni dio nalaza i mišljenja koje je dala, a koje žalba sada osporava, čini i nalaz i mišljenje dipl. psihologa Mirjane Milinković. Stoga je neosnovan žalbeni prigovor koji se odnosi na nalaz i mišljenje vještaka Zorice Lazarević i tvrdnju o potrebi novog vještačenja s obzirom da se struktura ličnosti optuženog nije mogla rasvijetliti od strane samo jednog ljekara. Ovakva intencija odbrane, prema zaključku Apelacionog vijeća, usmjerena je samo na odugovlačenje postupka, budući da bi se dodatnim dokazima odbrane dokazivale činjenice koje su već u dovoljnoj mjeri razjašnjene tokom postupka.

35. Apelaciono vijeće je analizom pobijane presude zaključilo da je prvostepeno vijeće i u pogledu neprihvatanja izvođenja ostalih dokaznih prijedloga dalo valjano obrazloženje, što ovo vijeće neće posebno obrazlagati budući da žalba nije ni osporavala taj dio.

36. Imajući u vidu navedeno, vijeće je odbilo kao neosnovan žalbeni prigovor odbrane da je postupcima prvostepenog suda povrijeđeno pravo na odbranu, a što se tiče žalbe Tužilaštva BiH, ista nije ni podnešena po ovom žalbenom osnovu - zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka.

IV - ŽALBENI PRIGOVORI KOJIMA SE UKAZUJE NA POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

37. Standard koji žalbeno vijeće treba primjeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost.

38. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao

do tog zaključka isključujući svaku razumnu sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

39. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan, žalbeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je njegov zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

40. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivni sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

A. ŽALBA BRANITELJICE OPTUŽENOG MILUNA KORNJAČE

41. Vodeći se navedenim standardima za odlučivanje, Apelaciono vijeće je odbilo kao neosnovan prigovor odbrane da Sud svoju odluku temelji na pogrešnom uvjerenju da je optuženi Kornjača u inkriminisanom periodu bio komandir jedinice "Plavi orlovi", odnosno 7. pješadijske čete, jer ova jedinica i četa nisu isti subjekt. Odbrana u tom smislu ističe kako optuženi Kornjača nikada u toku postupka nije lično izjavio da je bio komandir jedinice "Plavi orlovi", dodajući da ni Tužilaštvo u tom pravcu, ni jednim zvaničnim aktom, nije dokazalo postojanje jedinice "Plavi orlovi", kao i da je optuženi Milun Kornjača bio njen komandir.

42. U pogledu navedenog prigovora, Apelaciono vijeće najprije smatra pravilnim zaključak prvostepenog vijeća da su 7. pješadijska četa i jedinica "Plavi orlovi" jedna te ista jedinica. Ovu činjenicu je kroz iskaz dat na glavnom pretresu u svojstvu svjedoka odbrane, potvrdio i sam optuženi, koji je na pitanje tužioca da li su stanovnici Čajniča njegovu jedinicu zvali "Plavi orlovi", odgovorio:

"Pa ja je nisam tako naziv'o. Neko je naziv'o, ja to ne znam, ja o tome nisam mog'o nikome zabraniti kako će da je zove, ali ja je nisam naziv'o, nego sam je naziv'o 7. pješadijska četa, prvo pješadijski vod teritorijalne odbrane, pa onda 7. pješadijska četa teritorijalne odbrane včjske Čajniča".

43. Optuženi dakle nije negirao tvrdnju da su njegovu jedinicu nazivali "Plavi orlovi", nego je samo tvrdio da ju je on nazivao "7. pješadijska četa". Odatle zaključak da ni on sam nije tvrdio da se radilo o različitim jedinicama, nego da je riječ o jednoj te istoj jedinici, kojom je on komandovao, koju je on nazivao na jedan način, a drugi, na drugi način.

44. Da su jedinicu čiji je komandir bio Milun Kornjača nazivali "Plavi orlovi", potvrdili su svjedoci i jedne i druge strane. Tako je svjedok odbrane, Njegoš Manović, istakao da je „komandir jedinice "Plavi orlovi" bio Milun Kornjača, što je čuo na početku rata, a kada su počela borbena dešavanja, isto je čuo od kolega, prijatelja i građana“. Svjedok Tužilaštva, Desimir Đerić, navodi da je optuženi Milun Kornjača „imao svoju jedinicu koja se zvala "Plavi orlovi", te da „to niko ne može osporiti, jer je to svako znao“.

45. Istina, u sudski spis od strane Tužilaštva BiH nije uloženi ni jedan zvaničan dokument iz kojeg proizilazi da je u inkriminisano vrijeme na području opštine Čajniče postojala jedinica sa zvaničnim nazivom "Plavi orlovi", ali je iz iskaza svjedoka nesumnjivo da je ista postojala i da je riječ o neformalnom nazivu jedinice, korištenom u svakodnevnim komunikacijama, za koje je prema iskazu svjedoka Đerića "svako znao". U krajnjem, ovo vijeće smatra da sam naziv jedinice, sa aspekta radnji izvršenja za koje je optuženi oglašen krivim u osuđujućem dijelu presude (progon zatvaranjem i drugim nečovječnim djelima slične prirode), i ne predstavlja činjenicu čije bi eventualno, drugačije utvrđenje moglo imati za rezultat drugačiji ishod odluke o krivnji optuženog.

46. U svakom slučaju, prvostepeno vijeće je nakon pravilno utvrđenog činjeničnog stanja, u smislu da je zvanični naziv jedinice kojom je komandovao optuženi bio "7. pješadijska četa", ali da su istu nazivali i "Plavi orlovi", u pobijanoj presudi upravo i koristilo takvu terminologiju - komandir jedinice "Plavi orlovi", odnosno 7. pješadijske čete, sasvim pravilno utvrdivši da je riječ o jednoj te istoj jedinici.

47. Shodno tome, Apelaciono vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće u ovom dijelu na pravilan način utvrdilo relevantno činjenično stanje, a da žalbeni navodi nisu ukazali na pogrešku koja bi u krajnjem ishodu uzrokovala donošenje nepravilne presude.

48. Nadalje, odbrana je u žalbi prigovorila i na nepostojanje diskriminatorne namjere na strani optuženog, u smislu da je optuženi svoje nezakonite radnje preduzimaao samo prema nesrpskom civilnom stanovništvu, s obzirom da su brojni svjedoci nesrpske nacionalnosti svjedočili o pomaganju i spašavanju od strane optuženog.

49. U vezi sa navedenim, ovo vijeće ističe da nije sporno da su određeni svjedoci, pripadnici Bošnjačkog naroda, potvrdili da su pušteni odnosno oslobođeni iz zatočeništva, međutim, ni jedan svjedok nije ukazao na optuženog kao osobu koja ih je oslobodila, već su u tom smislu zasluge pripisali Dušku Kornjači, bratu optuženog Miluna Kornjače. Naprotiv, svjedoci su naveli kako se optuženi upravo protivio oslobađanju ljudi, te je u tom kontekstu posebno indikativan iskaz svjedoka Šeko Dževada, koji je istakao da je kontejner napustio zajedno sa Tanjo Safetom i da ih je oslobodio Duško Kornjača. To potvrđuje i svjedok Ratimir Milović, dodajući da ih je Duško Kornjača prvo uveo u kafanu na Mostini, a dok su ga čekali, čuli su svađu između Duška Kornjače i Miluna Kornjače oko puštanja zatvorenika iz kontejnera, nakon čega im je Duško rekao da krenu za jednim vojnikom.

50. S druge strane, kako to pravilno zaključuje prvostepeno vijeće, činjenica je da je optuženi radnje izvršenja za koje je oglašen krivim u osuđujućem dijelu presude preduzimaao isključivo prema nesrpskom stanovništvu, odnosno, da su žrtve odabrane isključivo zbog njihove vjerske i nacionalane pripadnosti Bošnjačkom narodu, a da nijednu radnju optuženi nije preduzeo prema srpskom dijelu stanovništva, što i prema stavu Apelacionog vijeća jasno ukazuje da je optuženi postupao sa diskriminatornom namjerom. Stoga je i ovaj žalbeni prigovor odbrane odbijen kao neosnovan.

51. Odbrana je prigovorila i da je prvostepeno vijeće steklo pogrešno uvjerenje da je optuženi znao o postojanju napada, ne navodeći međutim činjenice i okolnosti koje bi eventualno upućivale na drugačije stanje stvari.

52. Apelaciono vijeće je u tom pogledu prihvatilo jasne i argumentovane zaključke

pobijane presude da je optuženi znao za postojanje širokog i sistematičnog napada i da su njegove radnje bile dio tog napada, jer je učestvovao u lišavanju slobode civila nesrpske nacionalnosti na Mostini, te njihovom zatvaranju u kontejnere bez pravnog osnova, a nakon čega je preduzimao radnje nečovječnog postupanja prema njima, premlaćivao ih i držao zatvorenim u nehumanim uslovima, znajući da su sva zatvorena lica nesrpske nacionalnosti i da su bili opkoljeni, odnosno, da se nisu mogli slobodno kretati, niti napustiti Čajniče, koje je bilo pod kontrolom lica isključivo srpske nacionalnosti.

53. U tom smislu je posebno indikativno da je optuženi u inkriminisano vrijeme stanovao sa svojim bratom, Duškom Kornjačom, u njegovom stanu, te je zasigurno bio upoznat sa odlukama koje je donosio Krizni štab i njegov brat u svojstvu predsjednika Kriznog štaba, pri čemu nije bitno da li je optuženi bio upoznat sa svim dateljima i aspektima napada. Također, činjenica da izvedeni dokazi ukazuju da je jedinica optuženog Miluna Kornjače učestvovala i na ratištima prema Goraždu, u kojim akcijama je učestvovao i sam optuženi, upućuje na zaključak da je optuženi bio upoznat sa ciljevima borbe, odnosno, da je u konkretnom slučaju, prilikom preduzimanja radnji za koje je oglašen krivim, znao za postojanje širokog i sistematičnog napada i da njegova djela predstavljaju dio tog napada.

54. Odbrana optuženog je prigovorila i da pobijana presuda nije na pouzdan način utvrdila da je optuženi počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti progonom, s obzirom da isti ni fizički nije mogao izvršiti progon tako ogromnog broja stanovnika nesrpske nacionalnosti, konstatujući u tom smislu da su brojni saslušani svjedoci priznali da su se sami iselili iz Čajniča zbog opštepoznatih političkih prilika.

55. Apelaciono vijeće povodom navedenog prigovora najprije podsjeća da se progon može učiniti svim radnjama koje, u cjelini, predstavljaju namjerno i teško, po međunarodnom pravu suprotno uskraćivanje osnovnih prava, zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici. Progon može obuhvatati i razna druga djela diskriminacije koja uključuje atake na politička, društvena i ekonomska prava. Čak i jedno jedino djelo može predstavljati progon. Naravno, i u tom slučaju moraju postojati jasni dokazi diskriminatorne namjere.

56. U vezi sa navedenim, prije svega valja istaći da optužba ni jednog momenta nije ni tvrdila da je optuženi bio jedini koji je u inkriminisano vrijeme, na tom području

preduzimao radnje koje u osnovi predstavljaju progon. Tako nešto ne proizilazi ni iz pobijane presude. Naprotiv, iz provedenih dokaza nesumnjivo proizilazi da su u progonu nesrpskih civila učestvovali i mnogi drugi, a ne samo optuženi, kako žalba neosnovano predstavlja stav prvostepenog vijeća. Međutim, predmet interesa u ovoj krivično pravnoj stvari su radnje optuženog. Stoga, Apelaciono vijeće podsjeća da je pobijanom presudom optuženi oglašen krivim za izvršenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti progonom, i to radnjama zatvaranja i drugim djelima nečovječne prirode, te u tom kontekstu ukazuje na preciznu odredbu iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH. S obzirom da iz izreke osuđujućeg dijela presude jasno proizilazi koje konkretne radnje je preduzimaio optuženi i prema kojim licima poimenično, neutemeljenim i nedosljednim se ukazuju žalbeni navodi da optuženi ni fizički nije mogao izvršiti progon tolikog broja stanovnika nesrpske nacionalnosti.

57. Isto tako, nesvrshodni su i žalbeni navodi da optuženi nije nikoga mučio, budući da prvostepeno vijeće nije ni prihvatilo takvu kvalifikaciju iz optužnice, za radnje koje je optuženi preduzimaio prema civilu Trgo Mehmedu, nalazeći na osnovu provedenih dokaza da se radi o nečovječnom postupanju, a ne mučenju kako mu se optužnicom stavljalo na teret.

58. Nadalje, Apelaciono vijeće cijeni neosnovanim i žalbene navode da za radnje koje je preduzimaio optuženi treba da odgovara njegova pretpostavljena komanda, s obzirom da je radnje vršio po naređenju pretpostavljenih i da ih on nije vršio lično.

59. U tom smislu, Apelaciono vijeće ističe da individualna krivična odgovornost postoji za planiranje, pokretanje, naređivanje, *počir, jer, je* ili poticanje na izvršenje krivičnog djela, odnosno za pomaganje u planiranju, pripremanju ili počinjenju djela. *Počir, jer, je* obuhvata fizičko izvršenje krivičnog djela ili uzrokovanje kažnjivog propusta, čime se krše odredbe krivičnog prava.

60. Apelaciono vijeće nalazi da pobijana presuda u obrazloženju za svaku tačku izreke presude, nakon analize provedenih dokaza, donosi zaključke o utvrđenom činjeničnom stanju i daje odgovarajuće razloge iz kojih nesumnjivo proizilazi krivična odgovornost optuženog Miluna Kornjače za preduzete zabranjene radnje, utvrđujući da je isti postupao sa direktnim umišljajem kao direktni izvršilac. Optuženi je većinu radnji preduzeo lično, a pojedine zajedno sa drugim pripadnicima jedinice. Shodno tome,

a imajući u vidu da je svako odgovoran u granicama svog umišljaja, u potpunosti je neosnovana tvrdnja odbrane kako za preduzete radnje optuženog treba da odgovara njegova pretpostavljena komanda, a ne i on. U svakom slučaju, njegova odgovornost ne isključuje odgovornost i drugih, uključujući i članove više komande, niti bi njihova odgovornost za iste događaje automatski isključivala odgovornost optuženog.

61. Odbrana je u žalbi istakla i da je usljed netačno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja došlo do povrede Krivičnog zakona BiH. Međutim, Apelaciono vijeće je, kada je u pitanju osuđujući dio presude, iz već navedenih razloga zaključilo da su žalbeni prigovori odbrane koji ukazuju na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje neosnovani, dok u pogledu žalbenog osnova povrede Krivičnog zakona BiH konstatuje da žalba samo paušalno prigovara, bez konkretizacije i ukazivanja na konkretne odredbe krivičnog zakona za koje smatra da su povrijeđene. Stoga Apelaciono vijeće nije ni bilo u situaciji da navedeni prigovor šire i konkretnije razmatra u okviru žalbenog osnova povrede krivičnog zakona.

62. Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da se granice ispitivanja pobijane presude shodno članu 306 ZKP BiH određuju žalbom, Apelaciono vijeće je zaključilo da je prvostepeno vijeće, kada je u pitanju osuđujući dio presude, na pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primjenilo odredbe Krivičnog zakona BiH, te je i ovaj prigovor odbrane, odnosno žalbeni osnov, ocijenjen neprihvatljivim.

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BiH

1) Tačka 1g. oslobađajućeg dijela izreke presude

63. Tužilaštvo BiH je pobijajući prvostepenu presudu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ustvrdilo da je prvostepeno vijeće izvelo pogrešan zaključak da nema dokaza da je optuženi Milun Kornjača ispred metalnog kontejnera premlaćivao zatočenike Čolak Saliha i mlđb. Bukva Zlatka, bazirajući se u žalbi samo na navodne radnje izvršenja preduzete prema zatočeniku Čolak Salihu.

64. U tom kontekstu, Tužilaštvo je navelo kako je svjedok Čolak Mirzet, koji je

također bio zatočenik u metalnom kontejneru na Mostini, izjavio da je razgovarao sa svojim bratom, Čolak Salihom, koji mu je rekao da mu je optuženi polomio zube gurajući mu pištolj u usta, što u smislu zadobijenih povreda posrednim izjavama potvrđuju i svjedoci Čolak Himzo, Čolak Semka, M-1 i Trgo Mehmed, čiji je iskaz uložen kao dokaz u skladu sa članom 273. stav 2. ZKP BiH. Tužilaštvo smatra pogrešnim zaključak prvostepenog vijeća da iskaz jednog svjedoka, koji nije bio očevidac i koji je o povredama Čolak Salihom imao samo posredna saznanja, nije dovoljan za utvrđenje odgovornosti optuženog Miluna Kornjače po principu van razumne sumnje.

65. Podsjećanja radi, vijeće konstatuje da je optuženom Milunu Kornjači tačkom 1g. izmjenjene optužnice stavljeno na teret da je:

"Dana 01. maja 1992. godine ili približno tog datuma, na Mostini, opština Čajniče, obučen u maskirnu uniformu i naoružan pištoljem, civile Čolak Salihom i mlđb. Bukva Zlatka zv. Prle, izveo iz metalnog kontejnera a zatim zatočeniku Čolak Salihu cijev pištolja ugurao u usta i isti snažno okretao, kcjom prilikom mu je slomio nekoiko zuba a mlđb. zatočeniku Bukva Zlatku zv. Prle, oštricom noža na prsima urezao krst nanjevši mu snažne fizičke i psihičke bolove".

66. Apelaciono vijeće nalazi kako je prvostepeno vijeće u pogledu ove tačke optužnice izvelo pravilan zaključak da se na osnovu izvedenih dokaza ne može van razumne sumnje izvesti zaključak da je optuženi inkriminisane radnje počinio upravo na način kako to stoji u činjeničnom opisu tačke 1g. optužnice.

67. Pri tome, ovo vijeće prihvata tvrdnju Tužilaštva da i iskaz samo jednog svjedoka, ukoliko je isti vjerodostojan i kredibilan, može biti dovoljan za utvrđenje da je krivično djelo izvršeno, pa i slučaju da to proizilazi iz iskaza više svjedoka čija su saznanja o relevantnim odlučnim činjenicama posredna. Međutim, vijeće ukazuje da takvi iskazi moraju biti u potpunosti dosljedni i saglasni jedni s drugim, ne ostavljajući prostora dvosmislenostima u pogledu odlučnih činjenica. Osim toga, kada su u pitanju počinjenja krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, moraju se imati u vidu i dosadašnji standardi dokazivanja.

68. Shodno navedenom, a imajući u vidu izvedene dokaze u pogledu ove tačke

optužnice, Apelaciono vijeće konstatuje da iskaz svjedoka Čolak Mirzeta, čije je saznanje o navodnim radnjama izvršenja optuženog također posredno, samo djelimično nalazi potporu u iskazima drugih svjedoka, budući da su svjedoci Čolak Himzo i Čolak Semka samo potvrdili da su kod Čolak Saliha vidjeli povrede u predjelu lica kada je došao kući sa Mostine, dok je svjedok M-1 naveo da je kritične prilike optuženi sa još jednim krupnim čovjekom u uniformi izveo sve zatočenike iz kontejnera, da su ih pretukli i vratili nazad u kontejner. Tužilaštvo se u pogledu ove tačke optužnice osvrnulo i na iskaz Trgo Mehmeda, koji je istakao da je ulaskom u kontejner zatekao civile Bošnjake iz Čajniča, nabrojivši zatočene osobe imenom i prezimenom, pa je tako naveo i zatočenika Čolak Salku, a ne Čolak Saliha.

69. Kod ovakvog stanja stvari, Apelaciono vijeće nalazi pravilnim zaključak prvostepenog vijeća, po kojem se na osnovu izvedenih dokaza ne može po standardu van razumne sumnje izvesti zaključak da je upravo optuženi bio taj koji je Čolak Salihu nanio povrede koje su svjedoci vidjeli na njegovom licu, kao ni to da je optuženi radnje izvršenja preduzeo upravo na način kako je to navedeno u činjeničnom supstratu ove tačke optužnice. Kako dakle činjenice koje idu na štetu optuženog nisu mogle biti utvrđene sa potpunom sigurnošću, valjalo je shodno članu 3 ZKP BiH primjeniti načelo *in dubio pro reo*, zbog čega se ocjena prvostepenog vijeća u pogledu ove tačke optužnice ukazuje valjanom i na zakonu zasnovanom, a žalbeni prigovori Tužilaštva u vezi sa ovom tačkom neosnovanim.

2) Tačke 1l. i 1n. oslobađajućeg dijela izreke presude

70. Pobjijajući prvostepenu presudu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na radnje opisane pod tačkama 1l. i 1n. oslobađajućeg dijela presude, Tužilaštvo BiH je navelo kako je prvostepeno vijeće na osnovu izvedenih dokaza pogrešno zaključilo da nije dokazano da je optuženi Milun Kornjača imao efektivnu kontrolu nad Tadić Veljom, pripadnikom jedinice "Plavi orlovi", i to zbog paralelnih sistema nadređenosti odnosno ovlaštenja i uticaja Duška Kornjače kao predsjednika Kriznog štaba opštine Čajniče, dok u odnosu na tačku 1n. oslobađajućeg dijela presude, ističe kako je izveden pogrešan zaključak da nije dokazano postojanje namjere na strani optuženog da se zatvoreni civili iz sela Brdo na Mostini liše života i da je upravo optuženi izdao

naredbu za odvođenje zarobljenih civila iz sela Brdo na Mostinu.

71. Apelaciono vijeće je navedene prigovore, kao i žalbu Tužilaštva u odnosu na tačke 1 l. i 1. N. oslobađajućeg dijela prvostepene presude ocijenilo osnovanim.

72. Naime, analizirajući razloge koje je prvostepeno vijeće dalo u odnosu na radnje opisane pod tačkom 1l. oslobađajućeg dijela presude, Apelaciono vijeće najprije nalazi da je prvostepeno vijeće na osnovu izvedenih dokaza pravilno zaključilo da se u kontekstu postojanja efektivne kontrole nad pripadnicima jedinice "Plavi orlovi", može govoriti o paralelnom sistemu nadređenosti, budući da je, iako je optuženi Milun Kornjača bio komandant navedene jedinice, značajan uticaj na pripadnike ove jedinice imao i predsjednik Kriznog štaba opštine Čajniče, Duško Kornjača, što potvrđuju iskazi saslušanih svjedoka. Međutim, značajan uticaj predsjednika Kriznog štaba, ne znači automatski potpuno isključenje odgovornosti komandira jedinice.

73. Apelaciono vijeće nalazi da su žalbeni prigovori Tužilaštva, uobličeni kroz iskaze saslušanih svjedoka, doveli u ozbiljnu sumnju zaključak prvostepenog vijeća da optuženi Milun Kornjača, kao komandir jedinice "Plavi orlovi" i prvi nadređeni, nije imao stvarnu kontrolu nad svojim podređenim, odnosno, da u nedostatku stvarne kontrole nije ni imao mogućnosti kazniti pripadnika njegove jedinice, Tadić Velju, za učinjeni zločin.

74. S tim u vezi, a kada je u pitanju ova tačka oslobađajućeg dijela presude, Apelaciono vijeće podsjeća da se optužnim aktom Milun Kornjača teretio da je u svojstvu nadređene osobe propustio preduzeti nužne i razumne mjere da učinitelj djela bude kažnjen, te se stoga, imajući u vidu nerazjašnjen stepen efektivne kontrole optuženog nad ponašanjem njegovih podređenih u vrijeme kada se od optuženog očekivalo da djeluje, postavlja pitanje koju vrstu i obim mjera je optuženi trebao preduzeti, odnosno, koje mjere su bile u njegovoj moći, a to posebno s obzirom da je i sam optuženi izjavio da je mogao dati prijedlog za kažnjavanje. On, međutim, ni to nije učinio. Sa aspekta procjene šta je optuženi mogao i trebao preduzeti, bitno je i kada je Tadić Veljo otišao u Crnu Goru, te kada se vratio, što je takođe ostalo nedovoljno definisano.

75. S druge strane, kada je u pitanju tačka 1n. oslobađajućeg dijela presude, kojom se optuženom stavilo na teret da je kao saizvršilac, po individualnoj krivičnoj

odgovornosti učestvovao u radnjama lišavanja života civila zatvorenih na Mostini, tako što je naredio da se isti odvezu na Mostinu i zatvore, Apelaciono vijeće nalazi osnovanim žalbene prigovore Tužilaštva po kojima prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi nije dalo ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, odnosno iskaza svjedoka koji su tvrdili da je naredbu za zatvaranje civila dao optuženi Milun Kornjača.

76. Podsjećanja radi, odredbom člana 290. stav 7. ZKP BiH je, između ostalog, propisano da će Sud određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza.

77. Prvostepeno vijeće je u pobijanoj presudi, kada je u pitanju ova tačka oslobađajućeg dijela presude, samo citiralo iskaze svjedoka i nakon toga navelo vlastiti zaključak, uopšte se ne osvrćući na protivrječne dokaze koji su upućivali na drugačije činjenično stanje od izvedenog zaključka. S obzirom na to, Apelaciono vijeće nalazi da je pored nedostatka razloga u obrazloženju zbog kojih ne prihvata suprotne iskaze, što predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, ostala nerazjašnjena odlučna činjenica koja optuženog tereti da je na odlučujući način doprinijeo lišavanju života civila, odnosno, postavlja se pitanje da li je njegova izjava "pravac Mostina", data ispred hotela Čajniče, zaista predstavljala naredbu za zatvaranje civila, da li je to bio smisao tih izgovorenih riječi. Ovo je posebno bitno jer se znalo da je Mostina upravo mjesto gdje se uhapšeni Bošnjaci zatvaraju, bez ikakvog prethodnog postupka, pogotovo ne postupka propisanog zakonom.

78. Shodno svemu navedenom, Apelaciono vijeće je zaključilo da navodi žalbe Tužilaštva dovode u ozbiljnu sumnju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja navedenog dijela osporene prvostepene presude, što ukazuje na osnovanost žalbenog razloga nepotpuno ili pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog čega je žalbu Tužilaštva u pogledu tačaka 1l. i 1n. oslobađajućeg dijela presude valjalo uvažiti i pobijanu presudu u tom dijelu, na osnovu člana 310. stav 1. i člana 315. ZKP BiH ukinuti.

**V - ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH: ODLUKA O
KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI**

STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

79. Presuda se zbog odluke o kazni može pobijati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKP BiH.

80. Presuda se po ovom osnovu može pobijati ako pretresno vijeće nije primijenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude, ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

81. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je pretresno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocjeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće mijenjati analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

82. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

83. Apelaciono vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je Apelaciono vijeće uvjeren

da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

ŽALBENI PRIGOVORI ODBRANE I TUŽILAŠTVA BIH U POGLEDU ODLUKE O KRIVIČNOJ SANKCIJI IZ

ČLANA 300. ZKP BIH

84. Žalbene prigovore u pogledu odluke o krivičnopravnoj sankciji su u skladu sa članom 300. ZKP BiH podnijeli i odbrana optuženog i Tužilaštvo.

85. Tako odbrana optuženog smatra da je izrečena kazna zatvora od 5 (pet) godina prestroga i da nije adekvatna težini počinjenog krivičnog djela, konstatujući da je optuženi teško bolestan čovjek, u smislu da ima srčanih problema i problema psihičke prirode, te da je i dugogodišnji boravak u zatvoru ostavio posljedice po njegovo zdravstveno stanje .

86. Suprotno navedenim žalbenim prigovorima, Apelaciono vijeće konstatuje da je prvostepeno vijeće kod odmjeravanja kazne pravilno cijenilo i dalo adekvatan značaj svim olakšavajućim okolnostima koje su utvrđene na strani optuženog, priznajući istima čak i karakter osobito olakšavajućih okolnosti, te je optuženom ublažilo kaznu i ispod zakonom propisanog minimuma kažnjavanja za predmetno krivično djelo. Apelaciono vijeće nalazi da su okolnosti navedene u žalbi, u pogledu zdravstvenog stanja optuženog, već cijenjene i od strane prvostepenog vijeća, te je u tom smislu neosnovana tvrdnja odbrane da je kazna zatvora od 5 (pet) godina prestrogo odmjerena i da nije adekvatna težini počinjenog krivičnog djela.

87. Kaznom u trajanju kraćem od izrečene, po ocjeni ovog vijeća, ne bi se ostvarila svrha kažnjavanja, pa su po ocjeni ovog vijeća, istaknuti žalbeni prigovori odbrane kojima se osporava visina izrečene kazne, neosnovani.

88. S druge strane, prema ocjeni Tužilaštva, prvostepeno vijeće je pogriješilo kada je prilikom odmjeravanja kazne zatvora precijenilo olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, te u tom smislu primjenilo odredbe o ublažavanju kazne, konstatujući da zdravstveno stanje ne može predstavljati osobito olakšavajuću okolnost. Tužilaštvo je istaklo i da je prvostepeno vijeće u smislu olakšavajućih okolnosti dalo prevelik značaj

ranijoj neosuđivanosti optuženog, kao i korektnom držanju i poštivanju Suda, te saosjećanju sa oštećenim, imajući u vidu da se optuženi odbio pojaviti na određenim glavnim pretresima, iako su vještaci medicinske struke potvrdili da je sposoban pratiti suđenje. Također, Tužilaštvo je istaklo da prvostepeno vijeće nije u dovoljnoj mjeri cijeno položaj optuženog, odnosno činjenicu da je isti bio komandir jedinice, potom broj premlaćenih civila, okrutnost i upornost pri izvršenju krivičnog djela, kao i psihičke i fizičke bolove koje su civili doživjeli prilikom zatvaranja i premlaćivanja.

89. Suprotno istaknutim žalbenim prigovorima, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće, sve navedene okolnosti na koje ukazuje žalba Tužilaštva, a koje se u suštini tiču učešća i uloge optuženog (iz čega proizilazi i način izvršenja djela i prema kome je isto izvršeno), te posljedica koje su nastupile, pravilno cijeno prilikom odmjeravanja kazne, dovodeći ih u vezu sa svim drugim okolnostima, kao što su težina krivičnog djela i stepen krivične odgovornosti.

90. Međutim, prvostepeno vijeće je pored pomenutih okolnosti moralo imati u vidu i olakšavajuće okolnosti koje su utvrđene na strani optuženog Miluna Kornjače, i to njegovu raniju neosuđivanost, kao i korektno ponašanje tokom prvostepenog postupka, te posebno teško zdravstveno stanje optuženog, a koje okolnosti je u njihovoj ukupnosti, prvostepeno vijeće ocijenilo osobito olakšavajućim okolnostima. Cijeneći sve navedeno, prvostepeno vijeće je, po ocjeni ovog vijeća, pravilno zaključilo da se i ublaženom kaznom temeljem odredaba članova 49. i 50. KZ BiH, ispod zakonom propisanog minimuma, može ostvariti svrha kažnjavanja. Naime, i po ocjeni ovog, kao i prvostepenog vijeća, a suprotno istaknutim prigovorima Tužilaštva, izrečena kazna od 5 (pet) godina zatvora, predstavlja kaznu koja je adekvatna težini krivičnog djela i svim okolnostima slučaja, kao i ličnosti učinioca, kojom kaznom se može ostvariti svrha kako specijalne, tako i generalne prevencije. Stoga su i žalbeni prigovori Tužilaštva, u pogledu oduke o krivičnopravnoj sankciji, od strane Apelacionog vijeća ocijenjeni neosnovanim.

91. Shodno svemu navedenom, Apelaciono vijeće je na osnovu članova 310., 313. i 315. ZKP BiH, odbilo u cijelosti, kao neosnovanu, žalbu branioca optuženog Miluna Kornjače, dok je žalbu Tužilaštva djelimično uvažilo, te prvostepenu presudu u pogledu tačaka 1n. i 1l. izreke oslobađajućeg dijela presude ukinulo i odredilo održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Suda BiH. U pogledu tačke 1g. izreke

oslobađajućeg dijela presude i odluke o krivičnopravnoj sankciji, Apelaciono vijeće je odbilo kao neosnovanu žalbu Tužilaštva i u tom dijelu potvrdilo prvostepenu presudu. Pri tome, apelaciono vijeće konstatuje da ni jedna žalba nije osporavala dio prvostepene presude kojim je optužba odbijena, kao ni odluku o uračunavanju pritvora, troškovima i eventualnim imovinsko pravnim zahtjevima oštećenih, zbog čega je prvostepena presuda u tom dijelu ostala neizmjenjena.

92. U ponovnom postupku, shodno članu 317. ZKP BiH, otklonit će se navedeni nedostaci, po potrebi izvesti već izvedeni dokazi na pomenute okolnosti u vezi sa kojim je činjenično stanje u pogledu tačaka 1 l. i 1n. oslobađajućeg dijela prvostepene presude (tačke 1l. i 1n. optužnice) ostalo nepotpuno utvrđeno, te eventualno izvesti i novi dokazi na pomenute okolnosti.

Zapisničar:
Pravni savjetnik

Denis Podžić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
S U D I J A

Senadin Begtašević

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.